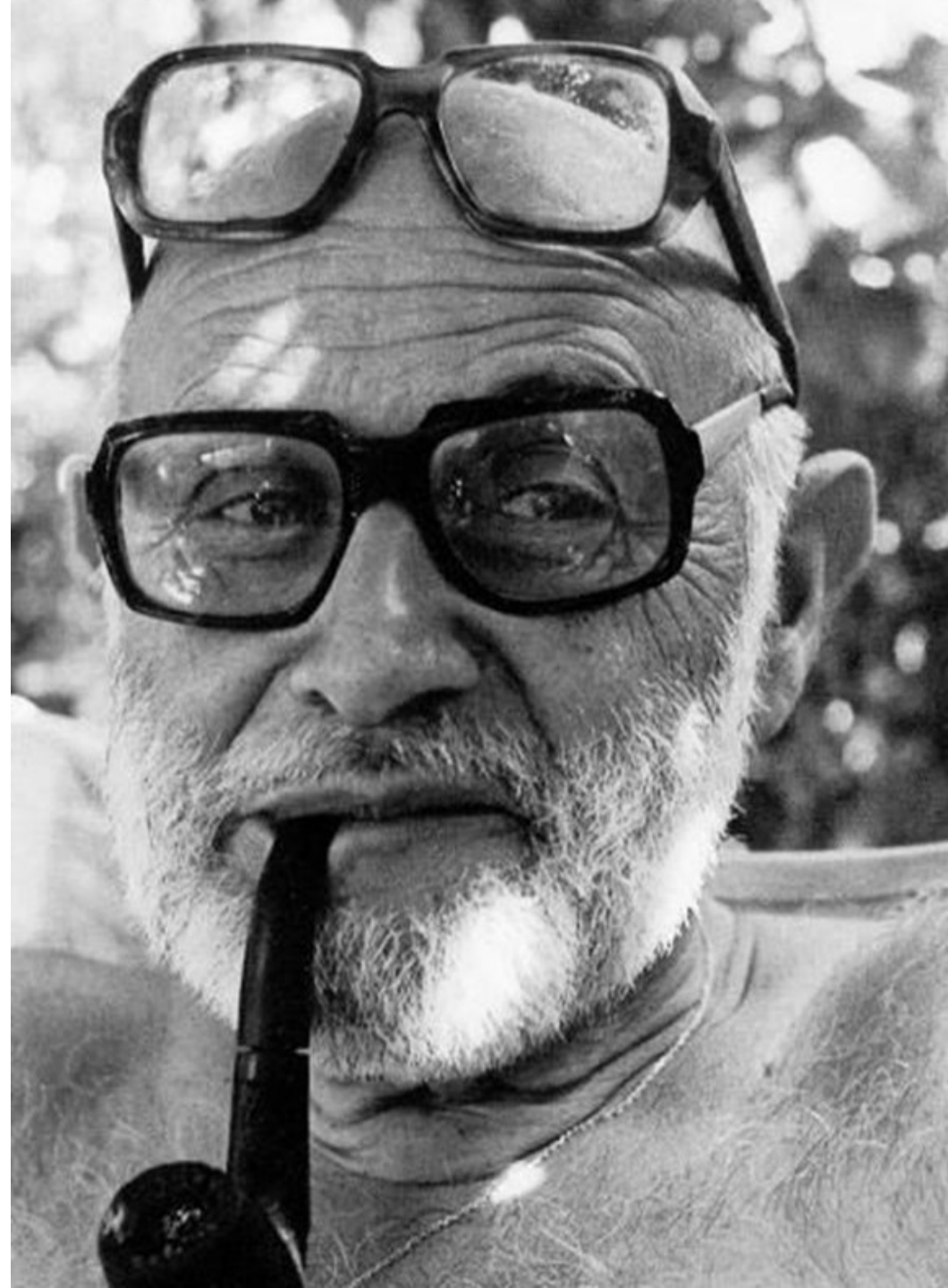

New Media Art Obsessions_II

**MÉDIA JAKO METAFORY
A MODELY PAMĚTI**

Evoluce médií jako extenzí paměti

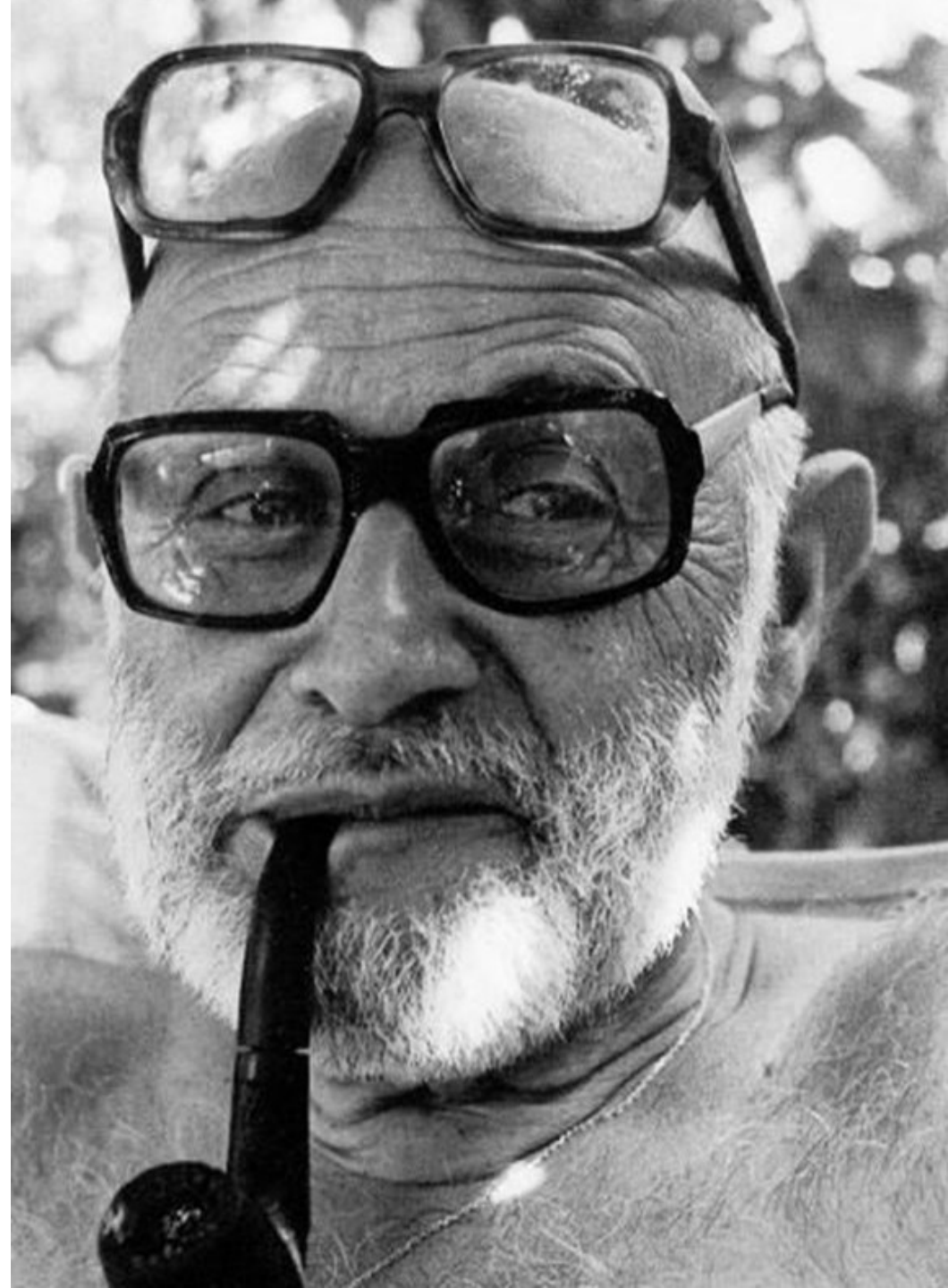
- **Flusser, Vilém.** *On Memory (Electronic or Otherwise)*. Leonardo Vol. 23, No. 4, 1990, p. 397 – 399. Dostupné z: http://is.muni.cz/el/1421/podzim2011/IMNK10/um/Vilem_Flusser_memory.pdf
- **Média paměti:** vzduch, gesta, nástroje, předměty, jazyk, knihovny, počítače...
- **Paměť:** zásobárna informací

Evolve médií jako extenzí paměti

Definice paměti podle VF:

„Pamatovat si znamená vzdorovat obecným přírodním zákonům entropie, zániku a zapomnění.“

Evolve medií jako extenzí paměti

Živé organismy si pamatují (tj. vzdorují entropii a zapomnění) ve **dvojím** smyslu:

- a) **GENETICKÁ PAMĚŤ**: Uchování genetické informace druhů.
- b) **KULTURNÍ PAMĚŤ**: Uchování informací o dovednostech, znalostech, ke kterým mají přístup další generace.

*„Lidská důstojnost, která nás odlišuje od ostatních známých bytostí, může být definována jako skutečnost, že máme jak genetickou tak i **kulturní paměť**, že jsme 'historické bytosti'.“ (VF, 397)*

Evolve medií jako extenzí paměti

„Lidská důstojnost, která nás odlišuje od ostatních známých bytostí, může být definována jako skutečnost, že máme jak genetickou tak i kulturní paměť, že jsme ‘historické bytosti’.“ (VF, 397)

Jak se promění lidství pod vlivem elektronických (digitálních) pamětí, které radikálně mění naši kulturní paměť?

Evolve medií jako extenzí paměti

Ad GENETICKÁ PAMĚŤ

- Tisíce milionů let.
- **Biomasa** = genetická paměť.
- Nespolehlivá (viz různé mutace, přizpůsobení prostředí...).

„Z hlediska paměti se biomasa nejeví jako dost důvěryhodný zdroj, protože místo aby informaci uchovávala, tak ji zpracovává (‘processes it’).“VF

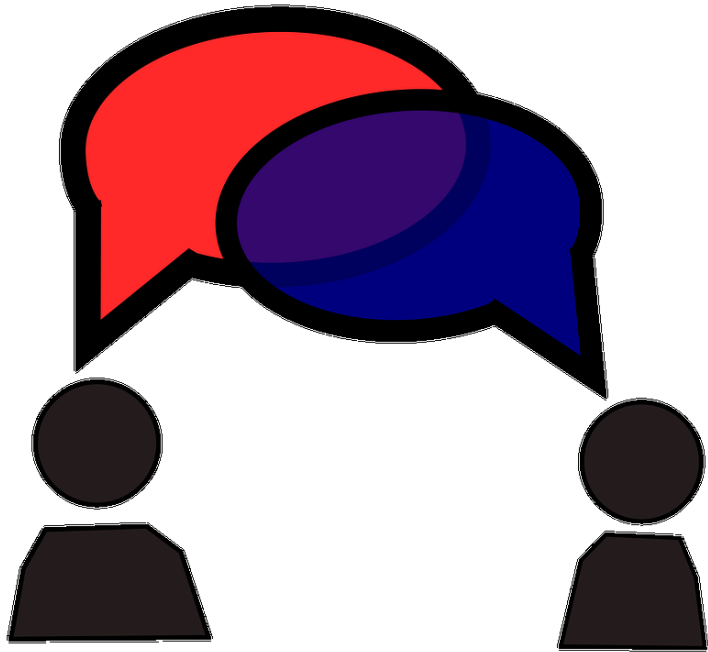
Ad KULTURNÍ PAMĚŤ

- **Vzduch** (orální přenos informací)
- **Kámen, kosti** (záznamy dovedností, **materiální** přenos informací)
(gesta)

Evolution of media as memory extensions

Ad KULTURNÍ PAMĚŤ

- Vzduch (orální přenos informací)
- Kámen, kosti (záznamy dovedností, materiální přenos informací)

Evolutione médií jako extenzí paměti

Ad KULTURNÍ PAMĚŤ

- Vzduch (orální přenos informací)
- Kámen, kosti (záznamy dovedností, materiální přenos informací)
- Památníky (rituální předměty, umělecká díla)

Evoluce médií jako extenzí paměti

OD ORÁLNÍ K LITERÁRNÍ KULTUŘE

- **Abeceda:** *3 500 l.; spojení výhod orální a materiální kultury.

„Kód přepisující fonémy mluveného jazyka do vizuálních symbolů, které mohou být otištěny na pevné objekty.“ VF

- **Knihovna:** symbol/nástroj kumulace informací (literární tradice – uvažování založené na idejích pokroku, lineární kauzality, zrod vědeckého myšlení)

Evolve médií jako extenzí paměti

Knihovna = symbol kulturní (literární) paměti

LITERÁRNÍ KULTURA
(ZÁKLAD KULTURNÍ PAMĚTI)

ORÁLNÍ KULTURA
(MÝTICKÁ K.)

MATERIÁLNÍ KULTURA
(MAGICKÁ K.)

Evolve medií jako extenzí paměti

Zvěčnění a sakralizace knihovny jako symbolu literární paměti

Platónská antropologie: mýtus o paměti, „platónská anamnésis“, nauka o „reminiscenci“.

Talmudská tradice: člověka přesahující knihovna, místo setkání a dialogu.

Jako těla jsme součástí biologického světa, ale jako duše jsme jeho opakem. VF

Evoluce médií jako extenzí paměti

Zvěcnění a sakralizace knihovny jako symbolu literární paměti

Platónská antropologie: mýtus o paměti, „platónská anamnésis“, nauka o „reminiscenci“.

Talmudská tradice: člověka přesahující knihovna, místo setkání a dialogu.

Evolution médií jako extenzí paměti

Informace ve věku elektronických pamětí

Elektronické paměti jsou simulace funkcí lidské paměti v neživých předmětech.

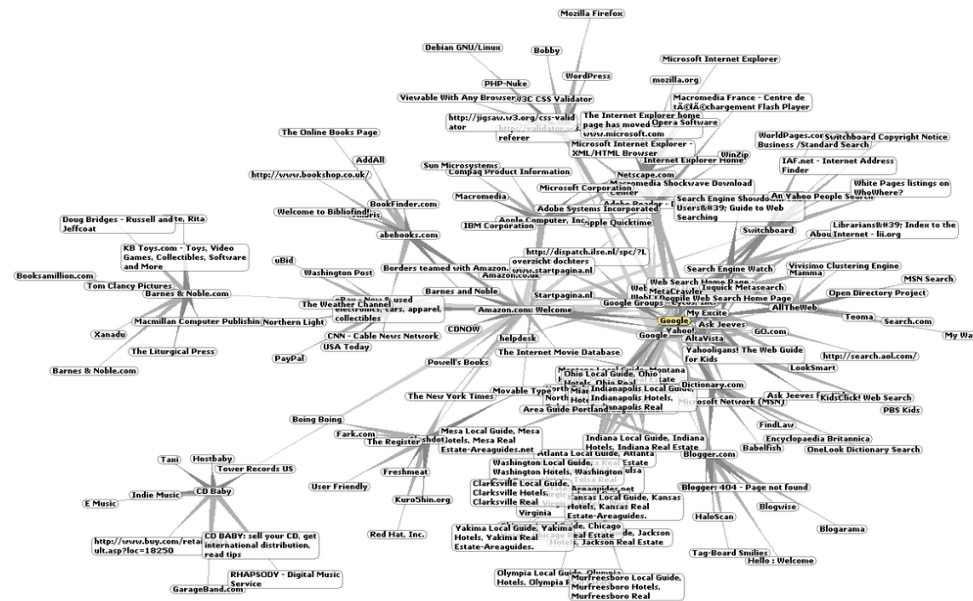
Simulace = nápodoba (model), zdůrazňující několik aspektů originálů a ostatní opomíjí.

V elektronických pamětech jsou paměťové funkce mysli přeneseny z lebky do externího světa.

Evoluce médií jako extenzí paměti

Elektronické paměti

Evolve medií jako extenzí paměti

Elektronické paměti:

Fotografie = „momentka“, zachycení okamžiku/vzpomínky.

Film = médium lineární, historické paměti.

Video = paměť jako proud vědomí.

Digitální a síťová média = paměť jako databáze (software).

Woody Vasulka: *Reminiscence*, 1974 (excerpt)

<http://www.fondation-langlois.org/html/e/page.php?NumPage=480>

(příklad reprezentace individuální paměti ve videu)

Evolution médií jako extenzí paměti

Informace ve věku elektronických pamětí

Elektronická paměť: snadnější shromažďování, uchování a distribuce informací

Lidská mysl: bude osvobozena od mechanického „pamatování si“ ve prospěch zpracování informací („information processing“), tj. **kreativní intelektuální činnosti.**

Elektronická paměť ve spojení s robotickým hardwarem: přenesení informací o pracovních činnostech na stroje (např. naučit stroj „jak řezat“), „**automatizace gest**“.

Člověk už nebude dělník (homo faber), ale spíš pracovník s informacemi (information processor) nebo dokonce „hráč s informacemi“ (homo ludens).

Evolve médií jako extenzí paměti

Informace ve věku elektronických pamětí

... Po vzoru elektronických pamětí bychom měli posílit naši schopnost zapomínat (vymazat informace)...

To povede k „historickému myšlení v akci“ v novém, radikálnějším smyslu.

Evolutione médií jako extenzí paměti

Elektronické paměti:

Snadnější naplnění informacemi, jejich kopírování a šíření.

Automatizace procesu „informování předmětů“.

Propojení e-pamětí s roboty (převod informací na gesta).

Zlepšení schopnosti zapomínat.

Změna definice lidství:

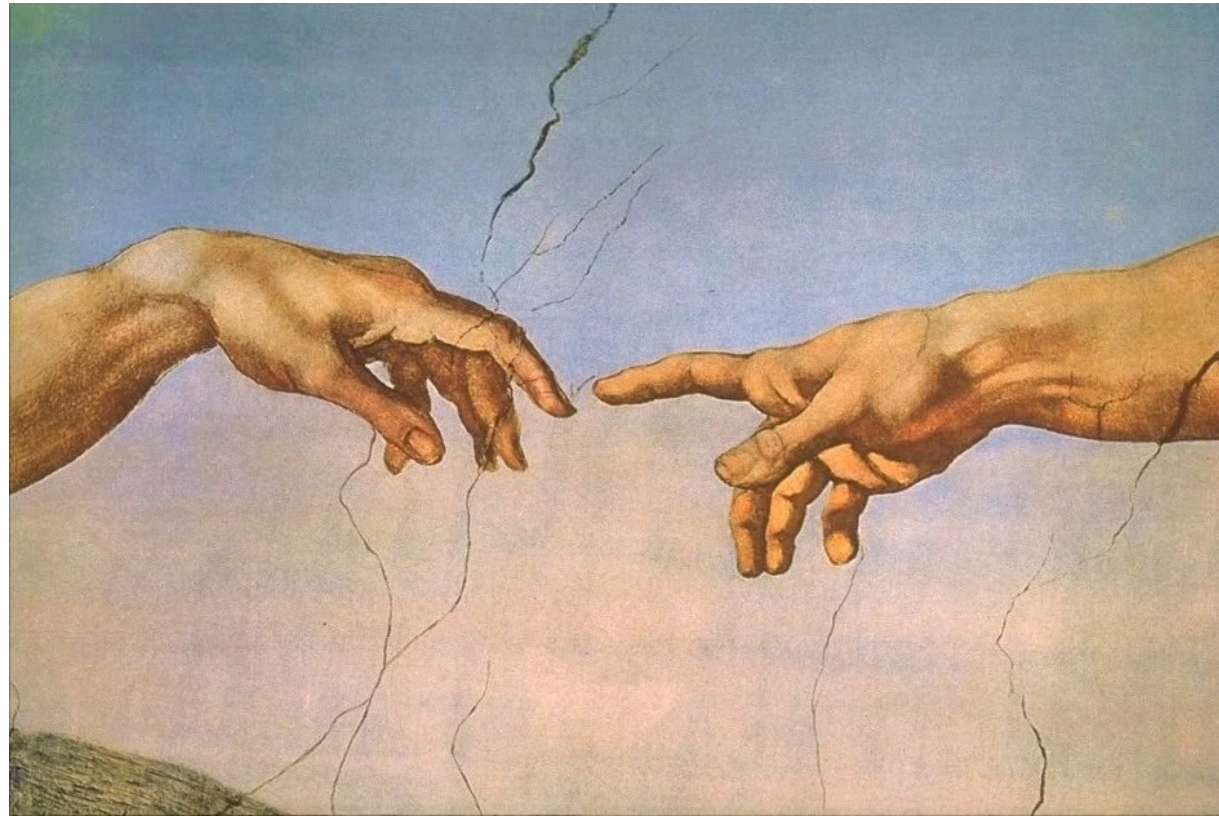
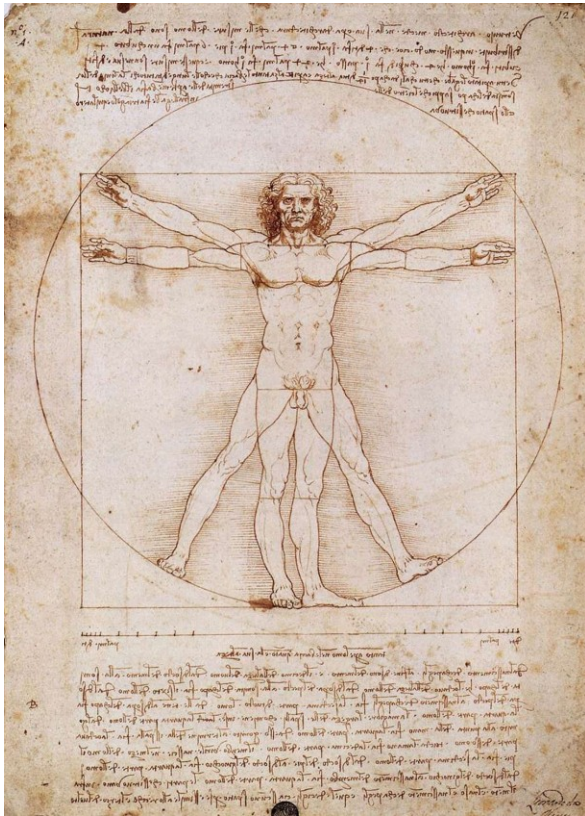
Zrušení představy „subjektu“ ve prospěch sítě inter-individuálních vztahů (viz analytická psychologie, ekologická studia, politologie)

Evolve medií jako extenzí paměti

Změna definice lidství:

Zrušení představy „subjektu“ ve prospěch sítě inter-individuálních vztahů (viz analytická psychologie, ekologická studia, politologie)

Evoluce médií jako extenzí paměti

Q&A

Jaká znáte média paměti? Jakým způsobem shromažďují, šíří a uchovávají „vzpomínky“/informace?

Definujte kulturní paměť. Jakým způsobem byly informace uchovávány před vznikem kulturní paměti?

Definujte elektronická média jako „modely“ paměti. Jakým způsobem ukládají a šíří informace?

Evoluce médií jako extenzí paměti

Q&A

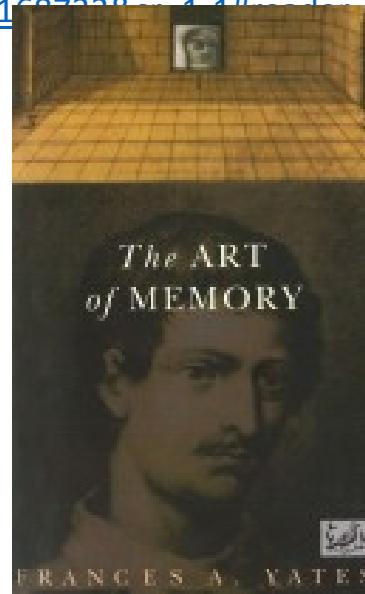
Jakým způsobem ovlivňují digitální a síťová média definici člověka jako historické bytosti? Jak mění naši paměť a náš vztah ke světu?

MÉDIA PAMĚTI

MNEMOTECHNICKÁ TRADICE A DIVADLO PAMĚTI

- Giulio Camillo (1480-1544) : *L'Idea del Theatro*
- <http://theatreofmemory.blogspot.com/2009/08/giulio-camillo-1480-1544.html>
- Frances A. Yates (1899-1981) : *The Art of Memory, 1966.*
- Ukázka: http://www.amazon.com/Memory-Selected-Works-Frances-Yates/dp/0415606055/ref=sr_1_1?s=books&ie=UTF8&qid=1323169722&sr=1-1&use_dp=0415606055

MÉDIA PAMĚTI

MNEMOTECHNICKÁ TRADICE A DIVADLO PAMĚTI

- **Spisovatelé:**
- Ted Hughes: *Shakespeare and the Goddess of Complete Being*. London : Faber & Faber, 1992.
- Charlota Caufield: *The Book of Giulio Camillo*, InteliBooks Publishers, 2003.
- **Výtvarní umělci:**
- Jean Dubuffet: *Theatre De Memoire*, unlimited edition print, 1977.

J. Dubuffet *Théâtres de mémoire*
THE PRICE GALLERY 32 EAST 57TH STREET NEW YORK, NEW YORK 10022 MARCH 26TH 1977 - APRIL 23RD 1977

MÉDIA PAMĚTI

MNEMOTECHNICKÁ TRADICE A DIVADLO PAMĚTI

- **Skladatelé:**
- **John Buller:** *Proenca/Theatre of Memory*, 2003.
- Sarah Walker. BBC Symphony Orchestra. Cond. Mark Elder. 2003. B00009W8NZ.
- Odkaz: <http://www.allmusic.com/album/john-buller-proena-the-theatre-of-memory-w110184>

- **Video art:**
- **Bill Viola:** *Theatre of Memory*, 1985.
- Odkaz: <http://www.youtube.com/watch?v=b4a9i58ldIY>
- **Woody Vasulka:** *Art of Memory*, 1987.
- Odkaz: http://www.vasulka.org/Videomasters/pages_stills/index_6.html

MÉDIA PAMĚTI

MNEMOTECHNICKÁ TRADICE A DIVADLO PAMĚTI

- *The World Memory Theatre*, Oslava kulturní diversity: <http://www.worldmemorytheatre.org/index.htm>
- **Robert Edgar**: *Memory Theatre 01* a další. The Computer as a Memory Theatre: <http://www.mit.edu/~bhdavis/Edgar.html>
- Odkaz1: <http://www.robertedgar.com/>
  - R. Edgar: Memory Theatre One: <http://vimeo.com/33134008>
  - R. Edgar: Memory Theatre Two: <http://vimeo.com/1021130>
- **Agnes Hegedüs**: *Memory Theatre VR* (1997): ZKM Karlsruhe: Odkaz1: <http://on1.zkm.de/zkm/werke/MemoryTheaterVR>
Video: <http://zkm.de/media/video/agnes-hegedues-memory-theater-vr-1997>
- **Martin Wattenberg – Marek Walczak**: *Apartment* (2001) net art: <https://vimeo.com/127419467>
- Odkaz: <http://www.bewitched.com/apartment.html>
- **George Legrady**: *An Anecdoted Archive from the Cold War* (1994).
- Odkaz: <http://www.georgelegrady.com/>
- **George Legrady**: *Pockets Full of Memories* (2001) a *Pockets Full of Memories II* (2003 – 2006). <https://www.embassyculturalhouse.ca/george-legrady.html>
- Odkaz: <http://www.georgelegrady.com/>
- **Emil Hrvatin**: *Drive in Camillo* (2000) <http://www.ljudmila.org/camillo/>
- Odkaz: <http://www.maska.si/en/?redirect=152>

MÉDIA PAMĚTI

MNEMOTECHNICKÁ TRADICE A DIVADLO PAMĚTI

- **Tetsuro Nagata:** *Art of Memory*, 2009.
- Odkaz: <http://www.interactivearchitecture.org/computing-an-identity-tetsuro-nagata.html>
- **Daniel Libeskind:** *The Memory Machine*
- Odkaz: http://greg.org/archive/2010/08/28/do_daniel_libeskind_awesome_machines_mean_i_have_to_stop_hating_his_work.html

- Články věnované poetice a politice paměti /obsahují odkazy na další díla/:
- http://politicsofmemory.blogspot.com/2010_10_01_archive.html

Nová historie_krize dokumentu_reenactment

- M. Foucault. *Archeologie vědění* (1966) / formulace metodologie 'nové historie')

(klíčové pojmy: diskurs, výpověď)

- Epistémé (myšlenkové nevědomí doby, paradigma)
- Diskurs (jako soubor různých výpovědí)
- Nediskursivní praxe
- **Zproblematizování dokumentu**
- Globální historie (kauzalita, analogie atd.) vs. všeobecná historie (rozdělení, hranice, porušení rovnováhy, posuny...)

Nová historie_krize dokumentu_reenactment

- M. Foucault. *Archeologie vědění* (1966) / formulace metodologie 'nové historie')

(klíčové pojmy: diskurs, výpověď)

- **Výpověď vs. věty a tvrzení**

„Dlouhou dubu jsem chodil brzy spát...“

- **Od archeologie vědění ke genealogii**

Nová historie_krize dokumentu_reenactment

- **Archeologie médií** (Erkki Huhtamo a další)

(klíčové pojmy: topoi/topos, médium jako diskursivní objekt)

- *„Archeologie nespočívá v pátrání po objevech; a zůstává netečná k onomu momentu (dojemnému, to přiznávám), kdy se někdo poprvé přesvědčil o nějaké pravdě; nesnaží se o navrácení světla těchto slavnostních úsvitů. Nikoli však proto, aby se zabývala průměrnými fenomény mínění a šedí toho, co mohl v nějaké době kdokoli na světě opakovat. Zkoumá texty [...významných vědců...] nikoli proto, aby sestavila seznam svatých zakladatelů; ukazuje pravidelnost diskursivní praxe.“* (M. Foucault, AV, s. 218-219)

Nová historie_krize dokumentu_reenactment

- Reenactments

(klíčový termín: performance jako médium)

Bo-ring: Performing memory (2008-2011)

http://www.bo-ring.net/?page_id=18

37 years too late

http://www.bo-ring.net/?page_id=550

Nová historie_krize dokumentu_reenactment

- Reenactments

(klíčový termín: performance jako médium)

Barbora Klímová: Replaced, 2006

<http://www.ffa.vutbr.cz/~qvklimovab/index.php>

Marina Abramovic. Seven Easy Pieces, 2005

http://www.ubu.com/film/abramovic_seven.html

Nová historie_krize dokumentu_reenactment

Performativita performance

(J. L. Austin: How to do things with words)

Peter Weibel: Reenactments a reference místo reprezentace v současném mediálním umění

Hall Foster: Reenactments a teorie „odložené akce“ (estetika traumatu vs. estetika šoku)